

Организация и изисквания към дейността в Звеното за централно снабдяване със стерилни материали

Звеното за централно снабдяване със стерилни материали, представлява зона с регламентиран достъп, като външни посетители/придружаващи лица се допускат само с придружител и съгласно вътрешните стандартни процедури на лечебното заведение или съответното структурно звено. Достъпът до звеното за ЦССМ трябва да бъде строго контролиран.

I. Обработката и стерилизацията на медицинските изделия в звеното за ЦССМ се организира и документира по начин, който позволява пълна проследимост на отделните работни стъпки (процеси) в следната последователност:

1. Предварителна обработка - включва почистване или почистване и дезинфекция, събиране, разглобяване, транспортиране в затворени контейнери до мястото на същинската обработка и междинно съхранение;
2. Почистване, дезинфекция, изплакване и сушене;
3. Проверка за чистота и техническа годност, като в зависимост от резултата:
 - 3.1. изделието се предава за по-нататъшна обработка;
 - 3.2. изделието се връща за повторение на работните стъпки по т. 1 и т. 2;
 - 3.3 изделието се обозначава като негодно за употреба и се изключва от цикъла временно (до отстраняване на причината) или окончателно.
4. Техническа поддръжка и проверка на функционалната годност;
5. Опаковане и обозначаване;
6. Стерилизация;
7. Допускане за употреба;
8. Съхранение и транспорт до мястото на употреба.

II. Изисквания при обеззаразяването на медицинските изделия в звеното за ЦССМ:

1. Спазват се указанията на производителя относно обработката на медицинските изделия, включително препоръчаните методи за почистване, дезинфекция, изплакване, сушене, стерилизация, транспортиране и съхранение.
2. Всички методи за обработка на медицински изделия се описват подробно („стъпка по стъпка“) в съответни стандартни оперативни процедури (технически фишове, инструкции и др.), включително специфичните методи и тестове за изпитване.

3. Информационни табла, плакати и друга информация, свързана с процесите и изискванията към работния процес трябва да бъдат поставени на видими и лесно достъпни места, за да бъдат постоянно в помощ и на разположение на персонала.

III. Транспорт и транспортни пътища:

Превозването на медицинските изделия се извършва в затворени контейнери и съответно - в затворени транспортни средства. Контейнерите и транспортните средства подлежат на редовно почистване и дезинфекция.

IV. Междинно съхранение:

При междинното съхранение се прилага принципа „първи влязъл, първи излязъл“ - медицинските изделия, постъпили първи в звеното за обработка, се предават първи за почистване и дезинфекция.

V. Обеззаразяване (почистване, дезинфекция, изплакване):

1. Зоната на обеззаразяване в звеното за ЦССМ е зоната, в която се извършва почистването на медицинските изделия и тя трябва да е отделена от зоните за стерилизация и съхранение на стерилните изделия. Обработване на текстилните материали се извършва в отделно помещение.

2. Зоната за обеззаразяване:

2.1. има противоплъзгаща и водоустойчива подова настилка;

2.2. е с повърхности, които могат лесно да се почистват и дезинфекцират;

2.3. има лесен достъп до съоръжения за хигиена на ръцете.

3. В зоната за обеззаразяване се осигурява еднопосочен работен поток, както на персонала, така и на медицинските изделия.

4. Количките с медицинските изделия се разтоварват в зоната за обеззаразяване, след което се почистват и дезинфекцират преди напускане на зоната.

5. Работещите в зоната за обеззаразяване:

5.1. Извършват хигиена на ръцете. Не се допуска носенето на гривни и пръстени по време на работа. Ноктите на ръцете са подрязани късо, без маникюр.

5.2. Използват лични предпазни средства: предпазни очила, ръкавици, работни обувки, маска, престилка и др.

6. Изплакване на медицинските изделия:

6.1. При последното изплакване на медицински изделия, които подлежат на стерилизация се допуска използването на питейна вода.

6.2. При последното изплакване на медицински изделия, които не подлежат на стерилизация, но са с изисквания към обработката (като ендоскопи, инструменти за

микроинвазивна хирургия и инструменти с дълги и тесни лумени и др.), се използва стерилна вода.

VI. Проверка на функционалната годност:

1. От следващите етапи на обработка се изключват:

- 1.1. медицински изделия, които не са почистени правилно;
 - 1.2. медицински изделия, които са негодни във функционално-техническо отношение, в т.ч. медицински изделия, при които производителят е предписал определен (ограничен) брой цикли на обработка;
 - 1.3. медицински изделия, чието състояние не позволява стерилизация.
2. За смазване на медицински изделия се допускат само медицински смазки, които не влияят върху ефикасността на стерилизацията.
3. Контейнерите (вторични твърди опаковки) за многократна употреба подлежат на визуална и функционална проверка преди всяка стерилизация, съобразно указанията на производителя.
4. Не се допуска използването на „барабани“ и други твърди опаковки, които не позволяват автоматичното им затваряне след стерилизация.

VII. Опаковане и обозначаване (етикетиране) на медицински изделия:

1. Опаковането на медицинските изделия се извършва възможно най-рано след обеззаразяването и проверката на функционалната годност.
2. Опакованото медицинско изделие се обозначава по начин, който позволява неговото разпознаване.
3. Опаковката на медицинско изделие, подлежащо на стерилизация, съдържа обозначение на: вид на изделието, метод на стерилизацията, дата и час на стерилизация, номер на партида на стерилизация, срок на годност на стерилизацията; изисквания за съхранение.
4. Обозначаването на информацията по т. 3 не трябва да влияе на качествата на опаковката.

VIII. Допускане за употреба на стерилни медицински изделия:

1. Допускането до употреба се документира с подписа на ръководителя на звеното за ЦССМ или на упълномощено от него лице.
2. Не се допускат до употреба стерилизирани медицински изделия, за които:
 - 2.1. резултатите от рутинния контрол при стерилизацията не съответстват на зададените параметри;

2.2. има съмнение, че обработката (включително етапите преди стерилизация) не е протекла по предписание.

3. Допуснатите до употреба стерилизирани медицински изделия се обозначават по начин, който ясно ги отличава от нестерилизираните медицински изделия и от стерилизираните медицински изделия, които още не са допуснати до употреба.

4. Контейнерите, с които медицинските изделия се стерилизират са снабдени с индикатор на заключващата система, показващ дали са били отворени след стерилизация.

4.1. Ако контейнерът е бил отворен по някаква причина, но съдържащите се в него стерилни медицински изделия не са били използвани, то контейнерът подлежи задължително на рестерилизация преди използването на означените като „стерилни“ медицински изделия. Техническата поддръжка и обработката на контейнерите се описва в стандартна оперативна процедура на обработващото звено.

IX. Съхранение на стерилни материали в лечебното заведение:

1. Помещенията за съхранение/складиране и оборудването за складиране и транспорт трябва да бъдат поддържани в добро техническо състояние.

2. Оборудването за складиране (стелажи и шкафове) трябва да позволява:

2.1. Прегледно подреждане, без претрупване на материалите, в условия на защитеност от пряка слънчева светлина, влага, прах или друго замърсяване;

2.2. Лесен достъп и рационално движение на материалите в склада според принципа „първи влязъл, първи излязъл“.

3. Помещението или съоръжението (стелаж, шкаф) за съхранение на стерилни изделия и материали трябва да е отделено от помещението или съоръжението за съхранение на нестерилни материали.

4. При подреждане на материалите не се допуска смесване на стерилни медицински изделия, които са допуснати за употреба, с такива, които не са, съответно предстои да бъдат допуснати.

5. Не се допуска складирането на стерилни материали върху пода на помещението.

6. Стерилните медицински изделия с първичните опаковки могат да бъдат съхранявани във вторични предпазни или в транспортни опаковки/контейнери, обозначени по подходящ начин.

X. Транспортиране до лечебно-диагностичните структури:

1. Транспортирането се осъществява в чисти и затворени транспортни контейнери (колички) по начин, гарантиращ опазване целостта на опаковките на стерилните медицински изделия.

2. Доставянето в лечебно-диагностичната структура става с доставен лист, в който са обозначени вида и количествата на медицинските изделия, получателят и датата на доставяне.

XI. Съхранение на стерилни материали в лечебно-диагностичните структури:

1. Стерилните материали се съхраняват на определено за целта място в съответната лечебно-диагностична структура, което е защитено от директна слънчева светлина, влага, прах и други замърсявания.

2. Не се допуска сгъване или подгъване на опаковките на съхраняваните медицински изделия в лечебно-диагностичните структури, както и в медицинските превозни средства (линейки, реанимобици, хеликоптери и др.).

3. Начинът на съхранение на стерилни материали в лечебно-диагностичните структури подлежи на редовна проверка от ЦССМ.